

Ríkisfundur í Føroyum 6. januar 1998

Nyrup er verri enn Hitler

Á mótmælisfundum, sum Fólkaítakið fyrri tjóðfundum skipaði fyrri í Gamla Kommunuskúlagarðinum í Havn á trettanda, bar Zakarias Wang donsku stjórnina saman við nasistarnar, tá teir lögdu Noreg undir seg og segði, at Nyrup var verri enn Hitler

EDVARD JOENSEN

Tað var ikki luk uligt, sum fyrirsprákarin fyrri Fólkaítakinum fyrri tjóðfundum fór við donsku stjórnini og serliga forsætisráðharranum, tá knappliga 200 fólk vóru savnað til fundar í Havn á trettanda

Eins og Hitler móti fólkarættinum, lat Quisling stýra Noreg við týskum pengum og vopnum, hava tey kommunalu stýrini í «ríki okkara» bert valdið, tí at danska hermegin og danski ríkisskrárin stuðla teimum, segði Zakarias Wang

«Væl var Hitler ringur. Men hann dittaði sær tó ikki til at koma til Quisling at gjara út fyrri norska fólkinum. So vit noyðast heilt einfalt at ásanna, at Nyrup er verri enn Hitler,» segði Zakarias Wang

Zakarias Wang segði millum annað, at Poul Nyrup Rasmussen kom til Føroya sum ein yvirmaður at kanna eftir, um kommunu- stýrismenn hansara duga nóg væl at lýða hansara harabod.

Við donskum pengum verða allar føroyskar verkætlanir hildnar niðri, segði Zakarias Wang.

A hendan hátt heldur Nyrup okkum gangandi niðri í tí neyðardíki, hann vil hava okkum.

Tað kemur týðuliga til

Zakarias Wang handar Poul Nyrup Rasmussen yvirlýsingina frá Fólkaítakinum fyrri tjóðfundum (Mynd Jens K. Vang)

sjóndar í tí, at meðan land okkara undir heimastýri og blokki ikki klárar seg, klára landsmenn okkara, sum hava smoykt okið av sær og hava fingið arbeiði uttanlands, seg óføra væl, bara teir sleppa til arbeiðis.

Fundurin í Kommunuskúlagarðinum byrjaði við,

at fundarfólkið sang sangin hjá Kára Petersen: «Nú bløðini skriva, várt land fer um koll.»

Eftir, at Zakarias Wang hevði hildið røðu, sang fundarfólkið: «Boðar tú til allar tjóðir,» áðrenn farið varð oman á Hotel Hafnia, har Zakarias Wang skuldi

handa Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharran, yvirlýsing frá fundinum.

Í móttøkuni á Hotel Hafnia vóru fremmandu tíðindafólkini sum fluga á lortu um Zakarias Wang, tá hann á odda fyrri fundarfólkini kom oman.

Ein danskur tíðindamaður

spurdi Zakarias Wang, hvat hetta hevði við bankamálið at gera.

Til tað svaraði Zakarias: «Det har ingenting med Færøbank sagen at gøre. Det er meget værre.»

Tað gekk ein løta, áðrenn forsætisráðharrin kom niður aftur av tilhaldinum.

Komin út í mannamúgvuna spurdi hann, um tað var nakar, sum vildi tosa við seg. Tað helt hann seg hava skilt, at tað var.

Poul Nyrup Rasmussen helt leiðini móti durinum at taka móti yvirlýsingini.

Tá hann kom utum, var rópt: «Hey og buh» eftir honum.

Einar tvær, triggjar ferðir spurdi hann:

«Var der nogen, der ville tale med mig.»

Aftan fyrri rugvuna av myndafólkum og øðrum, sum troðkaðust, bardist Zakarias Wang fyrri at sleppa framat.

Tað var farið at regna, tá Zakarias Wang tók í hondina á Nyrup og handaði honum skjalið, sum forsætisráðharrin lovaði at lesa.

Hann segði, at hann vildi siga øllum, sum saman vóru komin, at hann eisini var komin til Føroya at lurta eftir, hvat føroyingar høvdu at siga honum av kritikki og ynskjum um eina framtíð, sum hann framvegis heldur er best, um hon er felags.

I viðmerking til handanina segði Poul Nyrup Rasmussen við eitt av donsku tíðindafólkunum, at føroyingar eru kendir fyrri at vera síðligir, og tað vóru fólk eisini her.

Yvirlýsing

Vit fundarfólk

staðfesta,

at vit bégva í einum øðrum ríki enn danska ríkinum og hava rætt til frælsi at gera av, hvussu vit skulu stýrast

viðurkenna

ikkil Poul Nyrup Rasmussen sum okkara forsætisráðharran

ásanna,

at danski forsætisráðharrin sýtir okkum rættin til at skipa samfelag okkara á demokratiskan hátt

undrast á,

at forsætisráðharrin kemur higar til lands at halda ríkisfund uttan at vilja gera grein fyrri, hvat eila hvørji ríki, talan er um

halda

tað vera markleysan frekleika, at hann sum fremmandur forsætisráðharrin sigur seg koma higar at lutta vanliga fólkið og sjálvur setir dagsskránna fyrri fundin, so at tey má, sum hava størsta áhugan hjá okkum, nevanliga frælsi ríkisins og bankakanningin, ikki skulu takast upp á tungu

kreivja,

at forsætisráðharrin beinanvegin gevur valdið frá sær, so at vit, ið innborin eru í hesum ríki, kunnu velja tann tjóðfund, ið vit hava sett fram ynka um í brævi okkara til Margrethu drottning tann 9. juni 1995.

Soleiðis samtyki á fólkafundum í Havn á trettanda 1998

Hvat kallaði tú Nyrup

- spurdu tey bilsnu donsku tíðindafólkini. Tey høvdu frætt, at Zakarias Wang hevði samanlíka Nyrup við Hitler, og tey stóðu næstan omaná hvørjum øðrum fyrri at fáa henda ósmædna mann, at útdýpa síni sjónarmið

SVEINUR POULSEN

Tey útlendsku tíðindafólkini fingi tað tey komu eftir. Ein av teimum ræðandi føroyingunum, sum donsku bløðini hava skrivað um seinastu dagarnar

Bæði sjónvarpsfólk og blaðfólk tustu saman um henda maan sum hevði dittað sær at siga, at Nyrup var verri enn Hitler

Við ein danskan sjónvarpsmann segði Zakarias Wang:

- Vit hava skrivað til Nyrup, at hann var hjartaliga vælkominn til Føroya um hann vildi geva okkum tey boð, at vit kundu fáa okkara frælsi frá Danmark. - Men vildi hann ikki geva okkum hetta lyftið, so var hann ikki vælkominn.

Hvat hendur so nú, tá tit hava handað yvirlýsingina?

- So kann hann fara heim og skamma seg. Tí tað hann hevur gjørt, er eitt lógarbrót.

- Í talu míni samanlíkaði eg Nyrup við Hitler. Hitler var hóast alt so mikilið at sær komin, at hann fór ikki til Noregs at vitja Quisling.

Er tað tykkara stóða um Poul Nyrup Rasmussen?

- Ja, sjálvandi, og vit meina hvørt einasta orð, av tí, vit siga.

Stutt eftir hetta, kom forsætisráðharrin út og tók í móti yvirlýsingini. Meðan veðurgudarnir vísu, hvat teir dugdu, og regnið oysti niður, kundi onkur í mannámúgvuni ikki bara sær og rópti:

- Svín.
Nyrup fór síðani inn aftur

á Hafnia, at gera seg til, at fara á ríkisfund.

Tá Poul Nyrup Rasmussen kom út aftur, treiv mannámúgvani í at syngja tjóðsangin. Nyrup fór inn og setti seg niður. Hetta helt ein av áhoyrarunum, vera ov mikilið

- Eg haldi tað visir, hvørja vanvirðing, hann hevur fyrri Føroyum og føroyingum, segði hann

- Eg trein tí eitt trin inn í bussin og takkaði honum fyrri, at hann ikki reisti seg undir tjóðsanginum.

Fólkaítakið var nú liðugt við sína uppgávu, og mannámúgvani spjaddist.

Ríkisfundur í Føroyum 6. januar 1998

EDVARD JOENSEN

Hóast summir føroyingar, og danir við, helst vildu, at forsætisráðharrin útsetti Føroyaferðina til eftir, at úrslitið av bankakanningini er almannaþinggjort, er Poul Nyrup Rasmussen sjálvur fegin um, at hann er komin.

A tíðindafundi í Havn týskvöldið segði hann, at hann er sannfórður um, at tað var rætt ikki at lurta eftir teimum, sum vildu hava hann at setast aftur.

»Vit hava havt seriosar og konkretar samrøður um evni, sum viðkoma øllum trimum partum,« segði Poul Nyrup Rasmussen, tá hann beyð vælkommin til tíðindafundin.

Eini 30 tíðindafólk úr fleiri norðanlondum vóru møtt á fundinum. Og skilligt var, at í øllum førum donsku tíðindafólkini væntaðu, at føroyingarnir fóru at spyrja eftir bankakanningini.

Sjálvir høvdu danirnir hug at bera fram undir at fáa forsætisráðharran at siga okkurt um kanningina, men tað bar líkasum ikki til. Og tá so føroyska pressan fór at tosa um onnur ting, fáaði bankamálið mestsum burtur.

Búskapur og fiskur

Sum vera man vóru búskaparmál og fiskivinnumál umrødd á einum ríkisfundi í Føroyum.

Poul Nyrup Rasmussen segði, at teir høvdu tosað um, hvussu fiskastovnarin í Norðuratlantshavi vóru fyrri, og hvønn týðning teir hava fyrri bæði Føroyar og Grønland.

Upp á spurning um, hvørt danska stjórnin aftur fór at blanda seg í, hvussu føroyingar umsita sítt fiskiríki-dømi, svaraði forsætisráðharrin, at tað fara danir ikki.

Hendan trúeinigheitin var rørandi samd um, at tað var rætt at hava ríkisfund í Føroyum, hóast úrslitið av bankakanningini er á trappuni (Mynd: Jens Kristian Vang)

Teir triggir um ríkisfundin:

Tað var rætt at koma til Føroya

Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharri, er glaður fyri, at hann ikki lurtadi eftir teimum, sum vildu hava hann at avlýsa ferðina til Føroya nú, segði hann á tíðindafundi eftir ríkisfundin týskvöldið

Føroyingar hava yvirtikið handan partin, og harvið verður tað

Hann tóktist ikki vita, ella leggja í, at danir undir kreppuni settu krav til føroyingar um, hvussu fiskast skuldi undir Føroyum.

Og hóast forsætisráðharrin segði, at hann hevði tosað við lögmann og landsstýrisformannin um búskaparmál, høvdu teir ikki havt tær seinastu ávarðingarnar, føroyskir búskaparfrøðingar eru komnir við, á lofti.

Benleiðis spurdu, um Edmund Joensen, lögmaður, hevði kunnað hinar báðar um tað, Bjarni Olsen, formaður í Búskaparráðnum, og Sigurd Poulsen, landsbankastjóri, hava ført fram um jólni, svaraði lögmaður.

»Nei.«
Og skilligt var at siggja á bæði Nyrup og Motzfeldt, at tær ávarðingarnar kendu teir einki til.

Blókkstudulin

A ríkisfundinum var blókkstudulin umrøddur, segði Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharri.

Tann grønlandski er longu avtalaður, meðan tann føroyski fer at verða víðgjørdur heilt skjótt.

Hóast fundurin millum teir triggjar leiðararnar innan ríkisfelagsskapin verður nevndur ríkisfundur, kundi hann tað sama tíð sambandsfundur.

Allir søgdu seg fegnast um tað góða samstarvið teirra millum innan ríkisfelagsskapin. Og allir fegnadust um, at hesin fyrsti fundurin av hesum slag, sum hildin varð uttan fyrri í København, varð hildin í Tórshavn.

Og sum skiltist, væntar danski forsætisráðharrin ikki, at stórvægis broytingar í felagsskapinum.

Danir halda við føroyingum

Í undirgrundarsamráðingunum eru danir heilt greitt í parti føroyinga, sigur forsætisráðharrin

Edvard Joensen

Málið um undirgrundarsamráðingarnar við bretar hevur eisini verið umrøtt á ríkisfundinum í Havn.

Og Danmark hevur gjørt heilt greitt, at hóast danir eru limir í ES eins og bretar eru, er eingin ivi um, at teir í hesum samráðingum standa saman við føroyingum, søgdu bæði Poul Nyrup Rasmussen, forsætisráðharri og Edmund Joensen, lögmaður á tíðindafundi týskvöldið.

Nyrup heldur við føroyingum (Mynd: Jens K. Vang)

Mayland kalendarar

Vit hava allar vanligar Mayland kalendarar. T.d. hendan spiralkalendaran við einum degi á hvørjari síðu

TILBOÐ
39⁹⁵

griffilin

SMS • TEL 10840